

**Barn- och fritidsprogrammets plan mot
kränkande behandling och aktiva åtgärder mot
diskriminering och trakasserier**

Innehållsförteckning

Vision	2
Syfte och innehåll	2
Lagar	2
Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	4
Upprättande av enhetens rutiner mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.	7
Handlingsplan	8
Så här arbetar vi när trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar sker mellan elever	8
Så här arbetar vi när diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar utförda av personal sker mot elev	9
Dokumentation	10
Barn och fritidsprogrammets främjande och förebyggande arbete 22/23	11
Trygghetsteam	16
Systematiskt arbete mot diskriminering och kränkande behandling	11
Främjande arbete	16
Utvärdering av läsåret 2021/22	16
Sammanställning från hälsosamtalen i åk 1.	16
Förebyggande åtgärder	18

Vision

Elever som går på Umeås gymnasieskolor ska bli sedda, lyssnade på och inspirerade till lärande och utveckling. Vi vill ge eleverna en trivsamt skolmiljö där de känner sig trygga, blir positivt uppmärksammade och upptagna i den sociala gemenskapen. Nolltolerans ska råda mot all diskriminerande och kränkande behandling. Alla på skolan, elever som personal, ska visa respekt för varandra och människors olikheter.

Syfte och innehåll

Syftet med arbetet som denna plan beskriver är att skydda eleverna mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Planens funktion är att förebygga och förhindra att kränkningar förekommer genom att beskriva konkreta insatser och tydliga rutiner. Planen är en dokumentation av det arbete som bedrivs löpande samt utgångspunkt för uppföljning, utvärdering och utveckling. Planen är därmed en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Planen är också ett verktyg att använda sig av då diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten genom att den beskriver vilken arbetsgång som ska följas i sådana situationer, hur utredningar och åtgärder ska dokumenteras och hur insatser ska följas upp

Lagar

Skolans värdegrundsarbete regleras av flera lagar och förordningar.

I Skollagen slås det fast att

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling och att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. (Skollagen 2010:800, 6 kap. 7 och 8 §§)

I Läroplanen för gymnasieskolan står det att

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. (SKOLFS 2011:144)

I förordningen (2006:1083) om barns/elevs deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling står det att

En plan mot kränkande behandling enligt 6kap. 8§ skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Diskrimineringslagen (2008:567) trädde i kraft 1 januari 2009 och har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning.

Den 1 januari 2017 ändrades bestämmelserna i diskrimineringslagens tredje kapitel. Lagstiftningens tidigare krav på att ta fram en årlig plan gällande diskriminering har ersatts med en skyldighet för skolan att arbeta med aktiva åtgärder enligt vissa bestämda steg samt dokumentera alla delar av detta arbete. Skolans arbete med aktiva åtgärder ska omfatta samtliga sju diskrimineringsgrunder. (Före 1 januari 2017 omfattades inte diskrimineringsgrunderna ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck) Det är en utvidgning jämfört med tidigare regler och det innebär att villkor, arbets- och studiemiljö och rutiner ska analyseras ur fler aspekter.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att utbildningsanordnare ska:

- Kontinuerligt undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
- Analysera orsaker till upptäckta hinder och risker
- Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
- Följa upp och utvärdera arbetet.

Utbildningsanordnare ska arbeta för att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

Förutom ovanstående lagstiftning är det viktigt att notera att Barnkonventionens artiklar 2,3,6,12,19 och 28 sedan den 1/1 2019 är införlivad i svensk lagstiftning.

Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Diskriminering innebär att en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder (samt bristande tillgänglighet 2015-01-01), sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheten är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Diskrimineringslagen (2008:567) förbjuder sex former av diskriminering.

1. *Direkt diskriminering* är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Missgynnandet ska ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.
2. *Indirekt diskriminering* är när det finns en regel eller en rutin som verkar neutral men är särskilt missgynnande utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.
3. *Bristande tillgänglighet* är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att verksamheten inte genomför skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.
4. *Trakasserier* är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller fler av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning. Kan vara både psykiska, fysiska, verbala och genom sociala medier.
5. *Sexuella trakasserier* är trakasserier av sexuell karaktär. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.
6. *Instruktioner att diskriminera* är till exempel när någon ger order eller instruerar någon som är i beroendeställning att diskriminera någon annan.

Kränkande behandling enligt 6 kap 3§ i skollagen

Ett uppträdande som utan att vara kopplat till någon av de sju diskrimineringsgrunderna kränker elevers värdighet. Det kan t ex vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjligande eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Det kan också vara kränkande behandling om någon skickar elaka mail eller kommenterar på internet eller via sms. Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och

återkommande. Om det sker upprepat kallas det mobbning. (Barn och elevombudsmannens hemsida 2019-01-01)

Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar en annan skada eller obehag. Ordet mobbning används inte längre i samma utsträckning som tidigare eftersom definitionen av kränkande behandling även täcker mobbning-begreppet.

Förbud mot repressalier (Diskrimineringslagen 2 kap 18§)

Den som vill påtala eller anmäla diskriminering ska kunna göra det utan att behöva oroa sig för negativa konsekvenser. Repressalieförbudet innebär att ingen får bli utsatt för någon form av bestraffning eller dålig behandling, som en reaktion på att hen har påtalat eller anmält diskriminering.

De sju diskrimineringsgrunderna

Kön

Lagen definierar kön som att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Exempel; En elev blir retad för att han är den ende killen i klassen som går i dansgrupp.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födelsen. Begreppet omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personen sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink och frisyr. Diskrimineringsgrunden avser vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för personer som bryter mot samhällets normer för könsidentitet och könsuttryck.

Exempel; Det finns inget omklädningsrum som möter upp behovet hos elever som varken identifierar sig som man eller kvinna.

Etnisk tillhörighet

Etnisk tillhörighet är en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet som till exempel finländare, svenskar eller polacker. Etniskt ursprung

innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster till exempel personer som tillhör någon av de nationella minoriteterna såsom samer, tornedalsfinnar, romer etc

Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter och kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering.

Exempel; Omgång av kurs i engelska förläggs på tid utanför skoltiden och drabbar en särskild grupp av elever med annat ursprung.

Religion eller annan trosuppfattning

Här avses religiösa åskådningar som till exempel hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Exempel: En lärare hindrar elev från att gå ifrån till bönerum.

Funktionsvariation / Funktionsnedsättning

Begreppet funktionsnedsättning ska gälla från den 1/1 2015 i diskrimineringslagen.

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens mening.

Exempel; Elev kan inte välja bild som individuellt val eftersom bildsalen inte är hörselanpassad.

Bristande tillgänglighet

Det kan utgöra diskriminering när en verksamhet inte gör tillräckligt för att en person med funktionsnedsättning ska kunna få tillgång till eller delta i verksamheten. Vad som är tillräckligt bedöms bland annat utifrån hur andra lagar reglerar tillgänglighet och hur den enskilda situationen ser ut. Förbudet ska öka tillgängligheten i samhället för att människor med funktionsnedsättning ska kunna delta på likvärdiga villkor.

Exempel; Avsaknad av ramp eller hiss för att ta sig till angivet klassrum alternativt kunna delta i gemensamma aktiviteter.

Sexuell läggning

Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell eller bisexuell läggning. Förbudet mot diskriminering gäller alla dessa tre sexuella läggningar. Exempel; Kurslitteratur innehåller diskriminerade uttryck/beskrivningar utifrån ovanstående.

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd och alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering. Vilken ålder som är norm kan skilja sig åt i olika sammanhang. De flesta som blir utsatta för diskriminering som har samband med ålder är oftast antingen yngre eller äldre.

Exempel; "Det kan vara tillåtet med särbehandling som har samband med ålder inom utbildningsområdet om det har ett berättigat syfte och om de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Det kan till exempel handla om att ha en lägsta ålder för antagning" (<https://www.do.se/diskriminering/diskriminering-olika-delar-samhallet/diskriminering-forskola-skola-hogskola>)

Upprättande av enhetens rutiner mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Ansvar

- Rektor ansvarar för att en plan upprättas varje läsår för varje program som rektor ansvarar för och att tydliggöra rutiner för hur elever och deras vårdnadshavare kan anmäla kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Samverkan med elever och personal

- Rektor ska i sitt arbete med plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier samverka med dem som deltar i utbildningen dvs elever och personal. Samverkan ska omfatta undersökning, analys av resultat och de förebyggande åtgärder som behöver genomföras samt uppföljning och utvärdering. Även arbetet med riktlinjer och rutiner ska ske i samverkan.

- Samverkan bör ske med representanter för olika grupper.

Handlingsplan

Så här arbetar vi när trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar sker mellan elever

1. Elev som känner sig trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt eller upplever att någon annan elev blir trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt kan ta kontakt med en vuxen på skolan som eleven känner förtroende för.
2. Personal som upptäcker/får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för trakasserier/sexuella trakasserier/kränkningar meddelar rektor. Rektor anmäler vidare till huvudmannen.
3. En utredning initieras skyndsamt av rektor. Vid utredningen ska klargöras vad som hänt och om det är trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Utredningen bör innehålla samtal med de elever som är inblandade i händelsen så att dessa får redogöra för sin uppfattning av det inträffade genom enskilda samtal och/eller samtal i grupp.
4. När utredningen är klar beslutar rektor om åtgärder ska vidtas och i sådant fall vilka åtgärder. Rektor beslutar också vem som ska se till att de beslutade åtgärderna utförs.
5. Vårdnadshavare till elever som är inblandade i händelsen informeras. Myndig elevs föräldrar informeras efter samtycke av elev.
6. Uppföljningssamtal sker med inblandade elever inom tre veckor. Enskilda samtal och/eller samtal i grupp. Vid behov sker ytterligare uppföljning.
7. Ärendet rapporteras av rektor till skolhuvudman enligt särskild rutin i skolans dokumentationssystem Prorenata
8. Vid oönskad händelse som kan leda till personskada ska detta registreras via Umeå Kommuns tillbudssystem "Stella".

Rektor har möjlighet att besluta om avstängning av elev eller om annan disciplinär åtgärd enligt bestämmelserna i 5 kap. skollagen 2010:800

Generellt gäller att skolan är behjälplig när en elev önskar göra en anmälan till Skolinspektionen, Barn- och elevombudet eller till Diskrimineringsombudsmannen i diskriminerings- eller kränkingsärenden.

Så här arbetar vi när diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar utförda av personal sker mot elev

1. Elev som känner sig diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt av personal eller upplever att någon annan elev blir diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt av personal tar kontakt med en vuxen på skolan som eleven känner förtroende för.
2. Personal som fått kännedom om att en elev känner sig diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad/kränkt av personal informerar rektor. Rektor anmäler vidare till huvudmannen.
3. Vårdnadshavare till elev/elever som är inblandade i händelsen informeras. Myndig elevs förälder informeras efter samtycke av elev.
4. Närmaste chef till den personal uppgifterna gäller, utreder ärendet skyndsamt genom att i ett kontrollsamtal samla fakta om det inträffade. Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Dokumentation sker enligt Umeå kommuns riktlinjer kring brister i anställningsavtalet (se länk nedan).

<https://www.intranet.umea.se/sidor/chefsstod/medarbetare/bristerkoppladetillantallninsavtalet.4.1f9644ee178817edfff3572.html>

5. När utredningen är klar beslutar rektor om vilka åtgärder som ska vidtas
6. Eleven bör alltid erbjudas stöd via elevhälsan.
7. Uppföljningssamtal med aktuell elev sker inom tre veckor. Vid behov sker ytterligare uppföljning.

Dokumentation

All dokumentation ska vara skriftlig och sker i skolans dokumentationssystem Prorenata. Den personal som får kännedom om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkningar ska göra en anmälan via länk på intranätet "Anmälan om kränkande behandling". Efter att anmälan har kommit in skapas ett ärende i Prorenata för varje elev som är aktuell i ärendet. Rektor och kurator på programmet har behörighet att skapa ärendet.

Huvudmannens representant är Elevhälsochef och ska alltid läggas till i ärendet.

Av dokumentationen ska det tydligt framgå vad som har hänt, vilka elever som är inblandade, om det har bedömts vara kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering i lagens mening, vilka åtgärder som har vidtagits och hur uppföljning skett. Dokumentationen sker löpande under ärendets gång.

Partsinsyn

Vårdnadshavare eller annan myndig person som uppvisar godkänd fullmakt har rätt till partsinsyn. Det innebär att den som är part i ett mål/ärende har rätt till insyn i handläggningen av målet/ärendet. Den person(rektor) som har barn- eller elevaktien i sin ägo är den som lämnar ut samtliga handlingar i ärendet. Om den personen känner osäkerhet om utlämnandet bör ske eller inte ska den kontakta delegat (se gällande delegationsordning).

Det är endast delegat som kan neka utlämnande av handling helt eller delvis eller lämna ut med förbehåll. Delegat ger även handledning i utlämnandefrågor.

Barn och fritidsprogrammets främjande och förebyggande arbete 22/23

Trygghetsteam

Barn- och fritidsprogrammet har ett Trygghetsteam som består av personal från elevhälsa, lärare, skolvård samt rektor. Trygghetsteamet ska alltid kopplas in vid kränkingsärenden mellan elever och medverkar i det utredande arbetet vid kränkingsärenden.

Trygghetsteamet har tillgång till stödmaterial vid utredningen och reviderar och förbättrar detta stödmaterial vid behov.

Av skolverkets utvärdering gällande metoder mot kränkningar, visade det sig att då lärare fanns med i teamen blev arbetet mer effektivt. Detta bland annat då lärarna är en viktig länk till övriga kollegor och kan vidarebefordra information som arbetas med inom Trygghetsteamet, samt informera om kritiska händelser bland elever på den egna enheten. Utöver det utredande uppdraget föreslår Trygghetsteamet åtgärder samt analyserar och utvärderar dessa. Trygghetsteamet analyserar inkomna kränkingsärenden samt tex elevenkäter, elevintervjuer och identifiera risker samt föreslår åtgärder på individ- och gruppnivå samt arbetar med hur programmet ska arbeta med aktiva åtgärder kopplat till diskrimineringsgrunderna.

Trygghetsteamet är en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet genom att skapa en gemensam övergripande syn på programmets behov av främjande och förebyggande insatser utifrån det arbete som gör i Trygghetsteamet samt att ta med denna kunskap till arbetslag och elevhälsoteam. Trygghetsteamet är nära sammankopplat med BFs Trygghetshjul och de aktiviteter som planeras och genomförs.

För att öka elevernas kunskap om hur vi arbetar på programmet om någon upplever sig kränkt eller diskriminerad så skapade trygghetsteamet en informationsfilm som enkelt kan visas av mentorerna på vi-timmar. [Länk film](#).

Systematiskt arbete mot diskriminering och kränkande behandling

Arbetslaget tillsammans med elevhälsan har under läsåret undersökt verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering, repressalier, sexuella trakasserier eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter.

Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer. Undersökningen gjordes på olika sätt t ex frågeformulär till lärare, individuella

intervjuer med elever i samband med analys av elevenkäten samt arbete på arbetslagsträffar, för att uppmärksamma, reflektera och se över åtgärder.

Undersökningen visade att alla årskurser jobbar med diskrimineringsgrunderna och normer i olika kurser och att det verkar saknas arbete kring sexuella trakasserier.

Kurser som lyfter diskrimineringsgrunderna är bland annat:

ÅK 1 Idrott och hälsa 1, Människors miljöer, Lärande och utveckling, och socialt arbete.

Åk 2 Bevakning och säkerhet, NK1a1, Fritids- och friskvårdsverksamhet, Träninglära 1, Socialt arbete, Specialpedagogik. Naturkunskapen Nk1a1 lyfter även sexuella trakasserier.

Åk 3 Fritids- och friskvårdsverksamhet, Fritids- och idrottskunskap, Socialt arbete, Pedagogiska teorier och praktiker, Aktivitetsledarskap.

Eftersom inte alla lärare hade möjlighet att svara på frågeformuläret tror vi att vi kommer se en mer övergripande bild av programmet när vi undersöker ytterligare under kommande läsår. Arbete med kring sexuella trakasserier lyfts under vi -timmen under den återkommande samtyckesveckan men vi ser ett ytterligare behov att jobba med detta.

Under arbete med arbetslaget identifierades ett par risker för diskriminering vilka främst rörde framkomlighet för elever med funktionsvariation vilket lyfts vidare med rektor.

Tillfällena gav utrymme för viktiga reflektioner och samtal.

Utifrån kartläggningen har trgghetsteamet tillsammans med arbetslaget beslutat att jobba med aktiva åtgärder med eleverna på ett konkret sätt utifrån de områden som framkommit, främst kring normer, jämställdhet och sexuella trakasserier samt värderingar.

Under läsåret 2022/23 kommer Trygghetsteamet, arbetslaget och elevhälsan fortsätta arbetet med att få till ett systematiskt arbete med dessa områden.

	TEMAN
Åk 1	Respekt för varandra Grundläggande värderingar
Åk 2	Respekt för det andra könet Jämställdhet/ könsnormer /sexualitet/ porr/ sexuella trakasserier
Åk 3	Respekt för mina samhällsmedborgare - Diskrimineringsgrunderna/ Civilkurage/ Yrkesstolthet/ Rösträtt/Barnkonventionen

Främjande arbete

Följande främjande aktiviteter genomförs läsåret 2022/23:

Dragonskolans främjande arbete syftar till att skapa trivsel och god atmosfär för alla som jobbar och studerar här. På Barn- och fritidsprogrammet syftar de främjande insatserna till att våra elever ska trivas, känna trygghet, ha alla möjligheter att utvecklas och lyckas med sin utbildning. Samt att personal och elever både i ord och handling ska visa respekt för allas lika värde. Det främjande arbetet pågår alltid.

Ett gott mottagande av eleverna i åk 1 är en viktig del av att känna sig trygg och att trivas på skolan och i sin klass. Vid terminsstarten för åk 1 genomförs därför dagar med gruppstärkande övningar, möjlighet att lära känna och orientera sig i skolmiljön och lära känna sina klasskamrater. Då eleverna väljer olika inriktningar i åk 2 blir också dessa klasser till viss del nybildade. Mentorsdag är en viktig dag där fokus ligger på att lära känna sin nya klass genom olika gruppstärkande aktiviteter.

Utöver detta arbetar arbetslaget också utifrån vad vi kallar Trygghetshjul, dvs systematiskt värdegrundsarbete i form av återkommande trygghetsstärkande och gruppstärkande aktiviteter i syfte att stärka grupp och individ.

För att ytterligare förstärka Dragonskolans främjande arbete för elevernas trygghet och trivsel har skolan två skolvärddar vars uppdrag är att skapa relationer med elever, finnas i de områden på skolan där elever ofta samlas, t.ex. matsalen, Mitten, Bibliotek, korridorer samt på egen hand och, tillsammans med elever, medverka vid och skapa aktiviteter på skolan. Skolvärden finns också med i Trygghetsteamen, deltar vid elevhälsomöten på skolan samt tillsammans med skolans kuratorer planerar och genomför de olika temaveckor och fördjupningsdagar som anordnas på skolan.

Ordningsregler

Inför läsåret 22/23 har skolans ordningsregler reviderats och uppdaterats med inriktning på

elevers rättigheter och skyldigheter där det bland annat poängteras att *Som elev har jag rätt att bli respekterad och känna trygghet på skolan. Som elev ska jag visa respekt för alla samt att bidra till trygghet. Jag ska ha ett vårdat språk och bete mig trevligt mot andra elever, personal och gäster på skolan. Samt Som elev har jag rätt att känna mig trygg i att övriga lagar och regler som gäller i samhället också gäller på skolan. Som elev ska jag följa övriga lagar och regler som gäller i samhället.* Ordningsreglerna revideras årligen i samråd med Skolforum.

Ytterligare främjande insatser är:

- Information från avlämnande skola lämnas till elevhälsan i samband med att nya elever börjar på Dragonskolan. För att Dragonskolan ska kunna erbjuda en bra skolmiljö och måluppfyllelse, är det viktigt att särskilda behov ska kunna tillgodoses så tidigt som möjligt på ett så bra sätt som möjligt utifrån elevens individuella förutsättningar.
- Rektorer, mentorer och elevhälsan träffas regelbundet för att tillsammans gå igenom situationen i de olika klasserna (Elevhälsomöten).
- Elevskyddsombud för varje program utbildas och deltar i såväl det fysiska som psykosociala arbetsmiljöarbetet. Elevskyddsombud genomför trygghetsvandringar för att kartlägga skolans inom- och utomhusmiljö.
- Kurator träffar alla ensamboende elever i åk 1 på Barn- och fritidsprogrammet. Samtalets fokus är trygghet och trivsel.
- Skolsköterskan erbjuder alla nya elever ett hälsosamtal och då dokumenteras bland annat elevernas trivsel på skolan.
- Elevenkät samt elevintervjuer genomförs varje år för att följa upp tidigare resultat och visa förbättringsområden.
- Under elevens utvecklingssamtal tillsammans med mentor (två gånger per läsår) analyseras elevens studiesituation, där man samtalar om hur det går i kurserna, närvaro, trygghet, trivsel och eventuellt stöd.
- Utöver utvecklingssamtal har mentorerna kortare samtal, sk 5-minutersamtal i början av varje termin för att stämma av nuläget kring mående och studier.

- Klassens egna trivselregler upprättas för varje termin.
- Barn och fritidsprogrammet har klassråd och programforum två gånger per termin och eleverna får då möjlighet att diskutera trivsel, arbetsmiljö och aktuella ärenden. Skolövergripande ärenden går vidare till skolforum som sker i anslutning till programforum.
- Återkommande fördjupningsveckor under läsåret då vi sätter ett extra fokus på olika värdegrundsfrågor såsom - *Under samma himmel och Samtyckesvecka*. Varav en fokusdag för åk 1 och 2. Dragonskolans kuratorer och skolvårdar ansvarar.
- Frånvaropolicy där uppföljning bidrar till att eleven i ett tidigt skede blir bemött och bekräftad i sin situation. Frågor kring trygghet och trivsel på skolan ska alltid vara en del av denna uppföljning.
- Dragonskolans policy för IT-användning ger tydliga etiska förhållningsregler. Barn- och fritidsprogrammet arbetar för en tydliga förhållningssätt i klassrummet för mobil- och datoranvändning i skolmiljön.

Utvärdering av läsåret 2021/22

Läsårets utvärdering bygger på resultat från elevenkäten inklusive intervjuer, utvecklingssamtal, hälsosamtal, 5-minuters samtal samt kursutvärderingar. Resultatet gällande trygghet, diskriminering och kränkning har analyserats i det systematiska kvalitetsarbetet som presenteras i programmets arbetsplan för 2022. Planen mot diskriminering och kränkande behandling är på så vis en del av det systematiska kvalitetsarbetet och programarbetsplanen.

Läsåret har tills stor del påverkats av den pandemi som pågått med tillfälliga distansstudier både planerade och oplanerade när personal behövt undervisa på distans pga symtom. Sjukfrånvaron har även varit hög under det gångna läsåret vilket inneburit att det varit färre elever på plats än ett vanligt läsår. Många elever som börjar åk 1 brukar tycka att det är en stor skola och mycket elever vilket kan upplevas som jobbigt till en början, av den anledningen kan skolstarten för årets åk 1or varit lugnare.

Tre elever i åk 1 har blivit erbjudna ensamboendesamtal med skolkurator varav en valde att delta. Det har varit färre elever som deltagit i de hälsosamtal som skolsköterskan erbjuder alla elever i åk 1. Pandemin tros vara en orsak till detta.

Trygghetshjulet aktiviteter genomfördes under hösten där BF:s Feelgood-dag äntligen kunde genomföras igen efter pandemin. RFSU var inbjudna gäster och arbetade med eleverna kring sexuell hälsa, utöver detta lekte de lekar "Bäst i test" och aktiviteter för att stärka relationerna i klassen. På grund av rådande restriktioner genomfördes två av de planerade 4 temaveckorna på skolan. Under hösten genomfördes "Under samma himmel" för att uppmärksamma frågor som rör främlingsfientlighet, rasism och utanförskap. Eleverna arbetade i sina klasser under vi-timmen med övningar som belyste *utanförskap och innanförskap/vi och dom/* med främsta fokus på *gemensamma nämnare*. Målet är att förändra negativa attityder, öka förståelsen för olikheter och motverka fördomar och utanförskap.

Under hösten uppstod ett bråk mellan flera inblandade elever på skolan. Ett antal av dessa elever gick på Barn- och fritidsprogrammet. Trygghetsteamet höll utredande samtal med de inblandade enligt gängse rutiner och åtgärder sattes in med tät uppföljning. Två kränkingsärenden registrerades med fem involverade elever på programmet.

Under våren genomfördes *Samtyckesveckan* med fokus på samtyckesfrågan, normer, attityder och beteenden. Ett panelsamtal ordnades med inbjudna gäster från Ungdomshälsan, Polisen, Tjejjouren samt elever från Dragonskolan. Efter panelsamtalet hade eleverna möjlighet att mingla runt med gästerna för att ställa frågor. Utöver detta genomfördes aktiviteter i klassen på vi-timmen.

Sammanställning från hälsosamtalen i åk 1.

De flesta elever känner att de har valt rätt program. På det stora hela är de nöjda med den fysiska miljön, vissa påpekar för små klassrum, ostädade toaletter och hög ljudnivå i matsalen. Eleverna tycker att studieron är bra om "pratiga" elever går ut i grupprum. Eleverna upplever att de kan påverka detta själv. De uttrycker att det är lätt att lockas av att prata/umgås med andra elever istället för att studera.

Nästan alla känner sig trygga varje dag, några säger att de tycker att det är en stor skola med många elever. Ingen har blivit illa behandlad eller kränkt. I princip alla trivs bra eller mycket bra i skolan. Ett fåtal äter inte innan lunch, de flesta äter lunch i matsalen.

Många är regelbundet fysiskt aktiva på fritiden och mår bra eller mycket bra. De som mått dåligt har kontakt utanför skolan för stöd i detta. De flesta har en positiv framtidsbild.

Eleverna känner att de har någon att prata med. De flesta är avhållsamma till alkohol. Majoriteten skulle inte bruka narkotika.

Resultat från elevenkäten 2022

Resultaten på årets elevenkät visar på förbättrade siffror i nio av tretton områden. Resultaten av enkäten har analyserats i varje klass med frågor som underlag till de områden som arbetslaget valt ut att undersöka extra mycket. Kompletterande gruppintervjuer gjordes även detta år med elever för att få en tydligare och mer nyanserad bild av hur eleverna uppfattar skolan och programmet. De valda fokusområdena var stimulans, studiero och engagemang. Programmet har förbättrat sina resultat inom området Trygghet från 7,9 till 8,4 och inom området Förhindra kränkningar från 7,1 till 7,5. Förra läsåret framkom det att många elever inte visste om att Trygghetsteamet finns och att vi har en handlingsplan för att förhindra kränkningar och diskriminering. Därför gjordes bland annat en informationsfilm som mentorerna visat på vi-timme. Eleverna uttrycker att de upplever positiva relationer och känner att de har vuxna på skolan att vända sig till. Eleverna tycker att lärarna är bra på att vara ute bland eleverna, och att de syns i skolans lokaler.

”Lärarna pratar med en om de ser att man mår dåligt om eller om det är något. Jag tror att de flesta lärare genuint vill lyssna och visa att de bryr sig om den som skulle berätta om något sånt. De skulle nog också försöka arbeta för att sånt inte ska hända på skolan.”

Eleverna känner igen att de har jobbat med normer, diskrimineringsgrunder och sexuella trakasserier på lektioner i de olika BF-ämnena, Naturkunskapen och på Idrotten. Eleverna tycker att det är viktiga ämnen och skulle gärna se att det tas upp oftare under utbildningen.

Nästan alla som intervjuades kände sig trygga både i skolan och i klassen. Vid några intervjuer nämns dock skolans storlek som något som kan vara negativt för trygghetskänslan. Det kan handla om bland annat känslan av att bli uttittad, att personer som inte hör till skolan kan vistas på skolan eller att de hört rykten om saker som händer på skolan.

Alla intervjuade kände sig trygga med sina lärare och de allra flesta sa att de kan prata med någon lärare om det är något.

”Lärarna gör ett bra jobb med att visa att de bryr sig, lyssnar på oss och vill finnas för oss”

De områden som fortfarande får sämre resultat är Ordningsregler och Studiero. Därför är det bra att Dragonskolan inför läsåret 22/23 har presenterat nya tydliga ordningsregler som förankras hos eleverna. Arbetet med studiero fortskrider med tydligare förhållningssätt kring att skolarbete görs i klassrummet eftersom det är svårt att få studiero i grupprum och allmänna ytor på skolan. Mobilfri undervisning kommer troligtvis också bidra till en lugnare studiemiljö.

Förebyggande åtgärder

Det förebyggande arbetet tar sikte på att stärka individer och grupper. Skapa trygghet och gemenskap både i och utanför klassrummet och därmed minimera risken för kränkningar. Det förebyggande arbetet utgår från identifierade riskfaktorer.

Följande förebyggande åtgärder genomförs läsåret 2022/23:

Utifrån analysen av genomförda kartläggningar kommer fokusområdena inför läsåret 2022/23 vara ökad närvaro, ökad studiero och stimulans. En del i detta arbete är att bygga relationer mellan mentor och elev genom kontinuerliga samtal, telefonsamtal till elever som inte är närvarande, påtala hur viktig eleven är för gruppen och hur viktig närvaron är för att ta till sig undervisningen. Mentor arbetar fram trivselregler tillsammans med eleverna. Vi fortsätter vårt värdegrundsarbete och det främjande arbetet med Trygghetshjulet med aktiviteter över årskurserna.

Trygghet/förhindrande av kränkningar: För att främja trygghet på programmet har BF arbetslag utarbetat ett Trygghetshjul . Trygghetshjulet är en samling trygghetsfrämjande, gruppstärkande, hälsofrämjande aktiviteter för programmet, fördelade över läsåret. Arbetet med Trygghetshjulet fortskrider och förbättras. Riktade aktiviteter under läsåret kommer att göras i alla årskurser både klassvis och ibland klassöverskridande.

Mentorerna informera sina klasser om hur man arbetar på Barn-och Fritidsprogrammet med kränkingsärenden samt gå igenom vad trygghetsteamet har för uppgift, arbetsgången vid kränkningar etc. på Vi-timme. Åk 1 jobbar med en skoluppgift som ger kunskap om programmets arbete och handlingsplan mot kränkande behandling.

Utifrån elever och personalens önskemål fortsätter arbetet med att få en egen BF-korridor och till detta läsår kommer fler elever att ha sina skåp och hemklassrum i C4 där lärarna har sina arbetsrum. Även elevhälsan har flyttat närmare elever och lärare och sitter nu i C3 korridoren.

Vid utvecklingssamtal och 5-minuters samtal tas alltid frågor kring trygghet och trivsel upp.

Under läsåret kommer lärarna i den utsträckning det går att jobba med fasta placeringar i klassrummet gällande åk 1 och åk 2 med syfte att öka trygghet och trivsel. För att skapa trygghet har eleverna delats in i basgrupper. Eleverna kommer i och med detta veta vilka de ska sitta bredvid när de kommer till klassrummet.

Sedan fyra år tillbaka har åk 1 på Barn- och fritidsprogrammet fått besök av två poliser vilket även planeras inför detta läsår. Eleverna får information om vilka brott som kan begås på nätet samt får en möjlighet att prata med polisen om vett och etikett på nätet. Inför detta

läsåår planeras att eleverna innan detta besök ska jobba med uppgifter kring kränkningar, sexuella trakasserier och samtycke, så de är väl förberedda inför polisernas besök.

En trygg och lärande relation är avgörande för att eleven ska lyckas i skolan. Personalen på programmet jobbar kontinuerligt med att bygga relationer, både på och utanför lektionstid.

Studiero/ordningsregler Mentorerna skapar tillsammans sin klass trivselregler i början av läsåret. Trivselreglerna är planerade att följas upp enligt Trygghetshjulet.

Mentorerna skapar fasta placeringar och basgrupper från terminsstart i åk 1.

Lärarna på Barn- och fritidsprogrammet ansvarar för att dela in eleverna i grupper vid eventuella grupparbeten/redovisningar, detta skapar tydlighet och långsiktig trygghet.

För att skapa studiero kommer alla pedagoger fortsätta med en tydlig lektionsstruktur vilket innebär att starta lektionerna på liknande sätt, med lektionens ramar uppskrivna på tavlan, tydlig struktur och information om förväntningar. Personalen arbetar för studiero i klassrummen och kommer inför detta läsåår vara restriktiva med arbete i gruppum/studieytor, då det visat sig i kartläggnings arbetet att eleverna har svårt att ta eget ansvar för sin studiero och lätt dras med i sociala situationer istället.

Kontaktuppgifter

Vill du anmäla diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling, få svar på frågor eller få mer information kan du kontakta:

Rektor

Peter Norlander

bitr. rektor

070 - 661 00 35

peter.norlander@umea.se

Arbetsrum: C 563

Kurator

Elin Nordbrandt

070-370 80 89

elin.nordbrandt@umea.se

Arbetsrum C326

Specialpedagog

Anna Öberg

070-855 68 14

anna.oberg.2@umea.se

Arbetsrum: C321

Skolsköterska

Ulrica Tjärnberg

070-231 15 43

ulrica.tjarnberg@umea.se

Arbetsrum: C330